Wydanie poranne.
Nr. 189. Czwartek 13 sierpnia 1914. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Wiadomości o akcyi Strzelców. Pochód austryacki w Królestwie.

Klęski Francuzów. — Walki na morzu.

Komunikat komendy etapowej Związków Strzeleckich.

Wszelkie wiadomości podawane w pismach o bitwie stoczonej przez polskie oddziały strzeleckie są fałszywe. Dotąd miało miejsce tylko jedno starcie, przyczem Rosyanie ponieśli stratę jednego zabitego i jednego ciężko rannego. Wśród Strzelców niema dotąd żadnych strat z powodu starcia się z wrogiem.

Dalsze wiadomości o operacyach oddziałów strzeleckich będą w miarę możności podawane przez komendę etapową w Krakowie w komunikatach do publicznej wiadomości.

Zajęcie Jędrzejowa.

Biuro korespondencyjne donos: **Wiedeń,** 13 sierpnia.

Wojsko nasze w dalszym marszu w Królestwie Polskiem dotarło do Jędrzejowa.

Jędrzejów leży na linii kolei warszawsko-wiedeńskiej, około 70 klm. na północny wschód od Krakowa.

700 dezerterów rosyjskich wysłano do Lincu, Solnogrodu i Insbruka.

Znamiennem dla ducha naszych wojsk jest wiadomość, iż jeden huzar, który się dostał do niewoli, dnia następnego **na koniu kozackim wrócił do swojego oddziału.**

Klęska Francuzów pod Miluzą.

Berlin, 13 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Koło Miluzy wojska niemieckie zabrały 10 oficerów francuskich i 613 żołnierzy do niewoli, cztery armaty, 10 wozów i wielką ilość broni.

Na ziemi niemieckiej niema już nieprzyjaciela.

Koło Lagarde niemieckie wojsko zabrało przeszło 1000 jeńców nierannionych. Jestto więcej niż szósta część obu francuskich pułków, które brały udział w walce.

Zajścia na morzu.

Niemiecka łódź podmorska na wybrzeżach Anglii.

Berlin, 13 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Niemiecka łódź podmorska dostała się w ciągu ostatnich dni **do wybrzeży wschodnich Anglii** aż do wysp Szetlandzkich. O wynikach tej ekspedycyi nie można jeszcze teraz nic donieść.

Okręty niemieskie koło Algieru.

Berlin, 13 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Krążownik pancerny „Goeben“ i mały krążownik „Wrocław“ przybyły 5 b. m. po ostatnim napadzie na wybrzeża algierskie **do neutralnego portu w Messynie** i uzupełniały tam zapasy węgla.

Angielskie okręty obserwowały port. Mimo to udało się 6 b. m. okrętom niemieckim **wydostać się z Messyny na otwarte morze.** Dalszych szczegółów nie można donieść.

Zapał wojenny.

W Niemczech.

Berlin, 13 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Od ogłoszenia mobilizacyi zgłosiło się oprócz obowiązanych do służby wojskowej jeszcze ponadto **1,200.000 ochotników.**

W Austryi.

Wiedeń, 13 sierpnia.

W gmachu uniwersyteckim odbył się wczoraj **asenterunek akademików,** którzy się zgłosili jako ochotnicy do służby wojennej, celem utworzenia **legionu akademickiego.**

Manifest Francyi do Alzatczyków.

Mühlheim (w Badeńskiem), 12 sierpnia.

W niedzielę rzucili **lotnicy** nad Miluzą pakiety z odezwami drukowanemi w Belforcie następującej treści:

Odezwa francuskiego generalissimusa do Alzatczyków. Synowie Alzacyi! Po 44 latach bolesnego wyczekiwania, **francuscy żołnierze znowu wstępują na ziemię waszego szlachetnego kraju.** Są to pierwsi bojownicy wielkiego dzieła odwetu. Napełnia ich to dumą, iż mogą tego dzieła dokonać. Za to poświęcą swoje życie. Naród francuski jak jeden mąż stoi za nimi i na swoich sztandarach wypisał słowa: Prawo i wolność! „Niech żyje Alzacya!“ „Niech żyje Francya!“

Francuski generalissimus *Jojfre.*

Okręty handlowe w portach nieprzyjacielskich.

Berlin, 13 sierpnia.

„Nordd. Allg. Ztg“ donosi: Rząd niemiecki zaproponował angielskiemu, francuskiemu, rosyjskiemu i belgijskiemu rządowi, aby okręty handlowe tych państw, znajdujące się w chwili wybuchu

Wydanie poranne i wieczorne razem 8 hal.

wojny w portach nieprzyjacielskich, zostały **wypuszczone**. Angielski rząd **przyjął** tę propozycyę tylko w odniesieniu do okrętów aż do pojemności **5000 tonn**, inne okręty **chce zatrzymać**.

Oprócz tego żądał rząd niemiecki odpowiedzi do 7 sierpnia; rząd angielski dał jednak odpowiedź dopiero 8 sierpnia. Mimo to rząd niemiecki propozycyę rządu angielskiego **przyjął** pod warunkiem, iż Anglia zgodzi się na odpowiednie przedłużenie terminu.

Rządy francuski, rosyjski i belgijski jeszcze nie dały odpowiedzi.

Obsadzenie Skutari przez Czarnogórców?

Rzym, 13 sierpnia.

Dzienniki **zaprzeczają** wiadomości o obsadzeniu Skutari przez Czarnogórców.

Mobilizacya w Turcyi.

Konstantynopol, 12 sierpnia.

Sułtan wystosował do armii **proklamacyę**, w której wywodzi, że podczas gdy wszyscy pracowali w pokoju dla postępu ojczyzny, wybuchła w Europie **wielka wojna**. Z tego powodu zarządził był mobilizacyę, ale zgłosiło się tylu ludzi, że **starsi powołani mogą powrócić znowu do domu** dla prac na roli.

Stanowisko Rumunii.

Bukareszt, 13 sierpnia.

Wiceprezydent Izby deputowanych Stere, wyraża w dzienniku „Diminesca" zapatrywanie, iż **Rosya będzie pobitą**. Swego czasu zapowiadał on także klęskę Rosyi z Japonią i rewolucyę rosyjską. Także rola Rosyi w konflikcie bałkańskim wcale go nie zdziwiła, podobnie jak i wybuch dzisiejszej wojny światowej. **Rosya będzie pobitą i wybuchnie w niej także teraz rewolucya.** Musimy, pisze Stere, **pójść z Austro-Węgrami a z Bułgaryą zawrzeć stałą przyjaźń**, polegającą na wspólnym interesie **w wyparciu Rosyi z Bałkanu**. To musi być nasze najbliższe zadanie na przyszłość. Wtedy będziemy mogli dalej prowadzić naszą politykę narodową.

Wyjazd ambasadora Francyi z Wiednia.

Wiedeń, 13 sierpnia.

Ambasador francuski Doumaine wraz z rodziną i personalem ambasady wczoraj wieczór wyjechał przez Szwajcaryę do Francyi osobnym pociągiem. Na dworcu zjawili się ambasador angielski, poseł szwajcarski i kilku członków kolonii francuskiej.

wołają ukraińską siłę zbrojną na bankiet krwawy, na pola ukraińskie, zroszone krwią dziadów naszych. Na pola te zgłosimy się my, Ukraińcy, nie jako tłum niewolników, lecz jako historyczna indywidualność, jako jedność żywa, która wie, czego chce i potrafi walczyć o to, czego chce. Do broni! Wstanie Ukraina!"

Tak pisze „Diło" w Nrze 177.

Rozporządzenia cesarskie.

Wiedeń, 13 sierpnia.

I. Opieka nad przymusowo wydalonymi.

„Wiener Ztg." ogłasza cesarskie rozporządzenie dotyczące opieki nad osobami cywilnemi **wydalonymi przymusowo ze swych miejsc pobytu w celach wojennych**. Rozporządzenie to **nie powinno wywoływać obawy**, jakoby groziło oblężenie jakiej twierdzy lub innej miejscowości. Po prostu tylko bierze się wzgląd na wszelkie **nawet najbardziej odległe ewentualności**. Osoby wydalone w takich okolicznościach będą mogły otrzymać **pracę i zarobek** przy pomocy urządzeń pośrednictwa pracy już istniejących i obecnie znacznie rozszerzonych i zreorganizowanych.

II. Wynagrodzenie za zaprowiantowanie wojsk.

Dalej ogłasza „Wiener Ztg." rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, ustalające wymiar zaprowiantowań wojskowych ustanowionych rozporządzeniem cesarskiem z 11 sierpnia 1914, tudzież wymiar **wynagrodzenia za te świadczenia**. Minister spraw wewnętrznych wystosował do wszystkich politycznych urzędów krajowych reskrypt mający na celu uregulowanie ofiarności składkowej publiczności, zwłaszcza w tym kierunku, aby pewne cele nie były upośledzane kosztem innych.

III. Kolportaż za opłatą.

„Wiener Ztg" ogłasza rozporządzenie cesarskie upoważniające dzienniki do **wydawania i kolportowania dodatków nadzwyczajnych za opłatą 2 h od egzemplarza**. Fundusze stąd uzyskane będą przeznaczone: na Czerwony krzyż, na fundusz dla rodzin żołnierzy i na fundusz dla rodzin po poległych.

Przerwanie połączeń telegraficznych.

Berlin, 13 sierpnia.

Tutejszy amerykański „Continental Times" donosi, że angielskie kable nie przesyłają już do Waszyngtonu telegramów szyfrowanych posła amerykańskiego w Szwecyi. Postępowanie to **sprzeciwia się prawu międzynarodowemu**, gdyż uniemożliwia państwom neutralnym porozumiewanie się ze swoimi zastępcami dyplomatycznymi i innymi państwami neutralnemi i wywoła w całej opinii publicznej w Ameryce wielkie wzburzenie.

Ofiara hr. Appony'iego.

Budapeszt, 13 sierpnia.

Poseł na sejm hr. Apponyi zjawił się u ministra honwedów i ofiarował swoje osobiste usługi wojenne, zarazem swój zamek w Eberhard oddał do dyspozycyi dla pielęgnowania rannych. Minister przyjął z wdzięcznością obie oferty.

Zbiory w Niemczech.

Berlin, 13 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Podług doniesienia przewodniczącego rady rolniczej wynoszą zbiory niemieckie przeszło **160 milionów cetnarów metr.**, starych zapasów zaś jest jeszcze 15 do 20 milionów cetnarów metr. zboża i mąki. Ponieważ zapotrzebowanie do przyszłych zbiorów wynosi 134 mil. cetn., przeto zaopatrzenie Niemiec w chleb jest **zupełnie zabezpieczone**.

* * *

Nowy arcybiskup gnieźnieński

Berlin, 13 sierpnia.

„Nordd. Allg. Ztg" donosi: Rząd uchwalił obsadzić arcybiskupstwo gnieźnieńskie, opróżnione od śmierci arcybiskupa Stablewskiego. Rokowania ze stolicą papieską doprowadziły do porozumienia takiego, że arcybiskupem gnieźnieńskim ma zostać zamianowany dotychczasowy biskup poznański ks. dr **Likowski**. Nominacya jeszcze nie nastąpiła, ale jest bliską.

KRONIKA.

Czwartek 13 sierpnia.

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu" wyjdzie **dziś o godz. 6 wieczór.**

Dowóz żywności. Z powodu wzmożonego dowozu artykułów spożywczych z Królestwa Polskiego, który odbywa się bez przeszkód, na targach krakowskich powstała korzystna dla publiczności konjunktura. Należy z tego skorzystać, aby później, w razie ewentualnej potrzeby obfitszego zaprowiantowania się, publiczność nie była narażona na przepłacanie środków żywności lub wyzysk ze strony pośredników.

Śmierć w Wiśle. Wczoraj podczas kąpieli w Wiśle wskutek oplątania nóg wędką, utonął dziesięcioletni Karol Kulka. Pomimo natychmiastowych poszukiwań nie odszukano jego ciała.

Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza (ul. Dunajewskiego 7).

Czytelnia czasopism otwarta codziennie od godziny 11—1 w południe i od 4—9 wieczorem.

Biblioteka otwarta od godziny 12—1½ w południe i od 5—9 wieczorem.

Biuro otwarte w dni powszednie od godziny 5—7 wieczorem.

Z kraju.

Pożar Nadwórny wybuchnął w poniedziałek. Przyczyna nieznana, jedni twierdzą, że w piekarni, drudzy, że od papierosa. Upał był wielki i panował wicher, więc w krótkim czasie pożar ogarnął całe śródmieście i zaczął przerzucać się na inne części. Zgorzało około 400 domów, 5 osób znalazło śmierć w płomieniach. Ocalał sąd, starostwo i kilka innych budynków, oraz cała ulica Stanisławowska. Ludność obozuje pod gołem niebem, zapasy towarów zupełnie zniszczone. Zawiązał się komitet miejscowy celem niesienia pomocy. Miasteczko tliło się jeszcze przez dwa dni, dopiero deszcz ulewny pogasił zgliszcza.

Wojna a Ukraińcy.

Prasa ukraińska wzywa lud ukraiński do broni, do walki orężnej z caratem, do szeregów ukraińskiej organizacyi strzeleckiej, do zemsty wielkiej — „...za umowy złamane, za krwawe krzywdy ludu, za poniżenie hetmanów naszych, za skucie duszy naszej, mowy naszej, za Sybir i więzienia, za łzy żon i dzieci ukraińskich... zą setki lat znęcań się, lat niewoli... Po kraju rozlega się głos dzwonu: stawajmy do szeregów! Najbliższe dni, a może godziny po-

Celem uregulowania nakładu prosimy o możliwe wcześniejsze nadsyłanie prenumeraty.

Wydawca: **Ignacy Daszyński**. — Redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Kubanek**. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).